

Tannhelse

sekretæren

04
14

Lektor Knut Vindal

Prosjektoppgave om fyllingsmaterialer

side 10

Siv Tone Almlis har skrevet
prosjektoppgaven

**Nordplus
Horizontal**
Skandinavisk
utdanningsprosjekt

side 14

Røntgen

Statens strålevern
har kartlagt kunns-
kapsnivået blant
tannhelsesekretærer

side 16

Ny mønsteravtale

Lønn, minstelønn
og sentrale tillegg

side 20

LA OSS PRESENTERE VÅRE NYE PRODUKTER FOR JUNIOR

Alle Fluxprodukter
er uten alkohol og
parabener

Følg oss på Facebook for nyheter
og interessante diskusjoner!
[facebook.com/nullhull](https://www.facebook.com/nullhull)
For mer informasjon besøk gjerne
www.fluxfluor.no

Fluxfamilien vokser og blir nå enda større, så la oss presentere to gode nyheter for junior. Med smak av jordbær finnes nå både fluorskyll og tygg gummi for barn mellom 6–12 år. Flux Junior fluorskyll Jordbær inneholder 0,05% NaF og er uten alkohol. Flux Junior sukkerfrie tygg gummi inneholder blant annet xylitol og c-vitamin.

Produktene er utviklet i nært samarbeid med skandinavisk tannhelse. Du finner Flux på apotek og hos enkelte tannklinikker.

Begynn å fluxe allerede i dag!

Flux kan du kjøpe her:

FLUX®

Le, pust og spis.
Sterkere enn i går.

Flux sugetabletter er et legemiddel som inneholder natrium-fluorid. Forsiktighet bør utvises ved naturlig fluorinnhold i drikkevannet over 0,75 mg/l. Fluordosen i sugetabletten virker sammen med fluor fra andre produkter som tannkrem, skyllevæsker og tygg gummi. Les pakningsvedlegget.

Innhold

Fyllingsmaterialer

Side 10

Tannhelsesekretærens ansvar for strålevern

Side 16

Ny mønsteravtale er på plass

Side 20

Annet innhold:

Leder	5	Tannhelsesekretærens ansvar	
Smånytt	6	for strålevern	16
Fyllingsmaterialer	10	Kurskalender 2015	19
Ny kongress i 2015	13	Ny mønsteravtale	
Skandinavisk utdanningsprosjekt	14	er på plass	20

Medlemsblad for Tannhelsesekretærenes Forbund (ThsF),
Stiftet 23.01.2007.
Tilsluttet Parat (YS).

Utgis av:
Tannhelsesekretærenes Forbund (ThsF)/Parat.
Parat, Pb 9029, Grønland
0133 OSLO

www.parat.com
www.thsf.no

Besøksadresse:
Lakkegata 23, Grønland, Oslo
Telefon: 21 01 36 00
Telefaks: 21 01 38 00

Leder av Tannhelsesekretærenes Forbund:
Gerd Bang-Johansen
Telefon: 21 01 37 70
Mobil: 984 88 100
gerd.bang.johansen@parat.com

Ansvarlig redaktør:
Gerd Bang-Johansen

Redaksjon:
Media Solution AS,
Postboks 9393, Grønland,
0134 Oslo.

Forsidefoto:
Ned Alley

Redaktør:
Trygve Bergslund
Telefon: 905 85 639
trygve@media-solution.no

Annonser:
Tlf. 905 85 639
salg@media-solution.no

Layout:
Signus
Telefon: 470 28 038
grethe@signus.no

Trykk:
BK Grafisk AS
Telefon: 33 48 59 00

ThsF
Tannhelsesekretærenes Forbund

ISSN:1504-5714

Abonnement:
Media Solution AS,
Tlf. 905 85 639,
abo@media-solution.no

ThsF er en yrkesorganisasjon i Parat

Ditt førstevalg til alle restaureringer

eCEMENT™

eCEMENT er en komposittsement satt i system spesielt for å styrke og forenkle sementering av litium disilikat som e.max og zirkonia restaureringer.

- Komplett sett med alle komponenter som trengs
- Universalt og allsidig
- Enkelt å fjerne overskudd
- Lav filmtykkelse
- Eksepsjonelle fysiske egenskaper
- Røntgenkontrast
- Viskøs

Velg mellom lysherdende sement for sementering anteriort eller dualherdende sement for sementering posteriort.

NB! Dualherdende sement bør ikke brukes anteriort grunnet misfarging.

Kunnskap og krav knyttet til strålevern

Som utdannede tannhelsesekretærer har vi autorisasjon på linje med mange andre i helsevesenet, og Statens autorisasjonskontor har gitt oss en profesjonsgodkjenning som bekreftelse på at vi har nødvendige fagkunnskaper, ferdigheter og de personlige egenskaper som kreves for å være helsepersonell. Autorisasjonen innebærer også et personlig ansvar for å utføre arbeidsoppgavene i yrket på en faglig forsvarlig måte, i tillegg til at vi er pålagt å holde oss løpende oppdatert.

I dette bladet kan du lese Statens stråleverns kartlegging av kunnskapsnivået i helsesektoren. Tannhelsetjenesten kommer godt ut av undersøkelsen, men det er flere punkter vi kan bli bedre på. Retningslinjene gitt av EU og den internasjonale strålevernskommissjonen (ICRP) inneholder ikke spesielle anbefalinger for tannhelsesekretærer, men har generelle anbefalinger for helsepersonell som er involvert i arbeid med ioniserende stråling, og reglene som gjelder for tannlegene vil langt på vei være de samme som vi tannhelsesekretærer må følge.

Det er relativt store forskjeller mellom skolene som utdanner tannhelsesekretærer i forhold til hvor mange utdanningstimer som brukes til røntgenlære. Tannlegene bruker i snitt 19 timer, mens tannhelsesekretærutdanningen varierer fra 5 til 16 timer. Det tyder på at enkelte skoler må gjøre store endringer i undervisningsplanene, mens andre kan synes å være nærmere det timetallet som er nødvendig for å oppfylle kravene som settes til vår profesjon.

Uansett må skolene tydeliggjøre hvilken kompetanse tannhelsesekretærer har i strålevern etter endt utdanning i mye større grad enn hva som gjøres i dag, og læringsutbyttet må beskrives etter EUs retningslinjer. Sett i sammenheng med mangelfull opplæring på ekstraoral apparatur som OPG, gjør dette at vi må forbedre utdanningen vår og vi må innføre kurs for å holde oss løpende oppdatert. Vil vi være en del av helsetjenesten, må vi også følge opp de råd, instruksjoner og krav som settes til vår yrkesgruppe.

Som mange kjenner til har vi startet et skandinavisk prosjekt, «Nordplus Horisontal», som jobber med forbedringer av utdanningen i Norge, Sverige og Danmark. EUs retningslinjer omfatter alle tre landene og det vil være helt naturlig at vi sammen utarbeider felles læreplaner på dette området. Det er litt tidlig i prosessen, men jeg mener vi samtidig må se på mulighetene for å arrangere videreopplæring, enten som et fellesprosjekt i Skandinavia eller vurdere om vi i samarbeid med tannlegeforeningen kan arrangere kurs, da tannlegene har de samme krav til videreutdanning på dette området og opererer de samme røntgenapparatene som oss tannhelsesekretærer.

Ønsker alle god jul og et godt nytt år.

Med vennlig hilsen

Gerd Bang Johansen

Gerd Bang-Johansen
Leder

Stor kundetilfredshet med tannhelsetjenesten

Analyseselskapet EPSI Norge har gjort en brukerundersøkelse av flere offentlige tjenester der tilfredsheten med både sykehusene og fastlegene stiger. Men det er allikevel tannlegene som skårer best med en tilfredshet på 84,3 prosent.

Daglig leder Fredrik Høst i EPSI sier i en pressemelding at tannlegene er dyktige på å levere en tjeneste som står seg meget godt i forhold til de krav og forventninger kundene har. Brukerne som har svart på undersøkelsen er blitt spurt om både behandlingen og servicen ved tannlegebesøket som de opplever som meget god, mens opplevd verdi for pengene får en lavere verdi.

Voksne pasienter kan benytte offentlige tannleger

Regjeringen har i statsråd godkjent forslaget til lovendring om krysssubsidering i tannhelsetjenesten. Lovbestemmelsen gir departementet hjemmel til å forskriftsfeste en plikt for fylkeskommunen til å sørge for at det gis et tannhelsetilbud til voksne betalende pasienter i områder av fylket der det ikke foreligger annet tilstrekkelig tilbud. I praksis betyr dette at det offentlige kan yte subsidierte tjenester til betalende pasienter uten å komme i konflikt med EØS-avtalens forbud mot statsstøtte.

Kilde: Regjeringen

Informasjon om ebola

En person med ebola anses ikke som smittsom før symptomene vises. På grunn av sykdommens art er det svært usannsynlig at noen med ebola-symptomer vil søke tannbehandling når han eller hun er alvorlig syk. Det kan gå 21 dager fra smitte til symptomene vises. Hvis pasienten har oppholdt seg i de vestafrikanske landene Liberia, Sierra Leone eller Guinea, anbefales det å utsette tannlegebesøket til det har gått 21 dager siden hjemkomst.

Ebola-viruset spres gjennom direkte kontakt med blod og kroppsvæsker på en infisert person, eller med gjenstander, som nåler, som har blitt forurenset med viruset. Ebola spres ikke gjennom luften eller i vann og mat.

Kilde: Den Norske Tannlegeforening

Barn, vold og seksuelle overgrep

Flere ministre og departementer var involvert i en nylig avholdt konferanse for mer kunnskap om vold og seksuelle overgrep mot barn og unge.

Aktuelle faggrupper i kommunene er tannhelsetjenesten som treffer barn og unge og som kan forebygge, avdekke og hjelpe. Tannhelsetjenesten er den eneste helseinstansen som ser barn og unge jevnlig gjennom hele oppveksten, og har mulighet til å avdekke fysiske skader i hode-hals-området og omsorgssvikt som blant annet kan observeres ved dårlig tannhelse.

Kilde: Regjeringen

Drammens tannklinikker samles

Tannhelsetjenesten i Buskerud legger ned fire tannklinikker i Drammen og samler dem under ett tak. Den nye klinikken får 17 behandlingsrom og vil kunne behandle opptil 150 pasienter om dagen.

Klinikkene som stenges er Konnerud tannklinik, Strømsø tannklinik, Fjell tannklinik og Bragernes tannklinik.

Tredoblet snusbruk

Folkhelseinstituttet dokumenterer i en ny rapport at det har skjedd en dramatisk økning i snusbruken i Norge. I løpet av fem år er import av snus og annen røykfri tobakk tredoblet, og økningen er størst i de yngste aldersgruppene.

Tall for 2013 viser at 19 prosent menn og 7 prosent kvinner snuser daglig eller av og til. I aldersgruppen 16–24 år er tallene 33 prosent for menn og 23 prosent for kvinner, og omkring 20 prosent av kvinner som snuser ser ut til å fortsette å snuse etter at de er blitt gravide. Snus inneholder det biologisk aktive og avhengighetsskapende stoffet nikotin samt kreftfremkallende tobakks-spesifikke nitrosaminer (TSNA). Fra en dose snus er eksponering for nikotin noe større enn fra en sigarett.

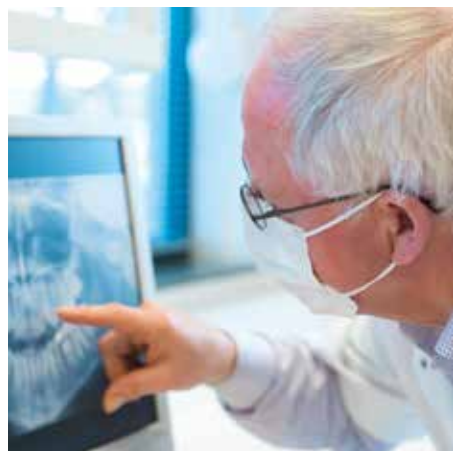
Nestleder i ThsF, Anne-Gro Årmo i møte med nye og gamle medlemmer på årets Nordental-messe. Foto: Trygve Bergsland.

Nordental 2014

Tannhelsesekretærenes Forbund (ThsF) vervet 40 nye medlemmer under årets Nordental-messe som samlet mer enn 3000 besøkende fra tannhelsetjenesten. ThsF noterte navn på besøkende og har trukket ut to heldige vinnere som får hvert sitt nettbrett. De heldige vinnerne er Aud Elin Hjelle og Dagny Kristine Høirem.

Tannlegeforeningen kåret Procter & Gamble – Oral-B til beste stand. Tannlegene kåret også en publikumspris gjennom en SMS-avstemming som gikk til LIC Scadenta.

Regjeringen foreslår 80 års aldersgrense for tannleger

Den norske tannlegeforening er kritisk til å heve aldersgrensen for leger og tannleger fra 75 til 80 år, mens Den norske legeforening og Statens autorisasjonskontor for helsepersonell er positive.

Statens autorisasjonskontor for helsepersonell (SAK) mener at det viktigste er å sjekke helsepersonell ofte, og gjerne hvert femte år. En aldersgrense på 75 år mener de blir kunstig og at det ikke bare er gamle leger som bør sjekkes om de er skikket til jobben eller ikke. Alle leger bør sjekkes hele sitt yrkesaktive liv, mener autorisasjonskontoret.

Kilde: NRK

Nasjonalt senter for angst

Et nasjonalt senter for angst for tannbehandling kan bli lagt til Bergen. Senteret skal hjelpe personer med angst for tannbehandling og personer som har vært utsatt for tortur eller overgrep.

Det nasjonale senteret er tenkt plassert ved Tannhelsetjenestens kompetansesenter på Årstad og er underlagt Hordaland fylkeskommune. Senteret skal formidle kunnskap til hele landet og målet er å forebygge og redusere personlige, helsemessige, sosiale og samfunnsøkonomiske konsekvenser som sterk angst for tannbehandling medfører.

Kilde: Hordaland fylkeskommune

Tannlegene melder om 500 årlige overgrep

Rundt 500 bekymringsmeldinger i året kommer fra tannhelsetjenesten til barnevernet. Men det er først de siste årene tannhelsepersonell har begynt å melde bekymring aktivt og observere barn og ungdom med tanke på mulig vold og overgrep. At barn ikke kommer til tannlegen når de blir innkalt, kan også være et tegn på at noe er galt.

Kilde: Aftenposten

Norskprøve for å jobbe i Norge

Helsepersonell som er utdannet i land utenfor EØS må bestå språkprøve for å få autorisasjon i Norge. Helse- og omsorgsdepartementet foreslår nå at det stilles samme krav til språknivå som ved opptak til høyere utdanning ved norske høyskoler og universiteter. For leger, tannleger, sykepleiere og helsefagarbeidere foreslås i tillegg bestått fagprøve.

– Gode norskkunnskaper er en forutsetning for at helsepersonell skal kunne utføre arbeidsoppgavene sine forsvarlig, sier helseminister Bent Høie i en pressemelding.

500 har hiv uten å vite om det

Folkehelseinstituttet anbefaler flere å teste seg for hiv og anslår at minst 500–700 personer i Norge er hiv-smittet uten å vite om det.

Folkehelseinstituttet ber leger i primærhelsetjenesten om å være spesielt oppmerksomme på symptomer hos risikoutsatte grupper og tilby hiv-test. Smitteutsatte grupper er menn som har sex med menn, personer som har hatt ubeskyttet sex i høyrisikoområder, innvandrere fra de samme områdene, injiserende rusmisbrukere og personer som har hatt sex med personer i disse gruppene.

Kilde: Dagens Medisin

Ungdom må betale tannlege

Namdalsavisa skriver at de eldste ungdommene ikke lenger vil få gratis behandling hos tannlegen da fylkesrådet har foreslått å redusere tilskuddet til tannbehandling fra 100 til 75 prosent for ungdom i alderen 19 til 20 år. Tannbehandling for barn og ungdom til og med 18 år skal fortsatt dekkes av det offentlige.

– Dette er et tilbud vi har tatt oss råd til i gode tider, men som det ikke er penger til med nye økonomiske rammer, sier fylkesrådsleder Anne Marit Mevassvik til avisen.

Rent tastatur

Rengjøring av tastatur er vanskelig og mange dekker dem til med plastfolie. En undersøkelse utført av Arizona University viser ifølge hmsmagasinet.no at det er opptil fire ganger så mange bakterier på skrivebordet som på et toalettsete, og beskriver utfordringene med å rengjøre mus, telefon og tastatur.

EVO er en produsent av tastatur som har laget en løsning som gjør det enklere å rengjøre. Det finnes også andre produsenter som har tastatur som kan vaskes. EVO kaller sin modell for K1.

Fire av fem tannlegestudenter er kvinner

Nær 80 prosent av tannlegestudentene i Norge er kvinner, og kvinneandelen har økt kraftig de siste 10 til 15 årene. Opptakstallene for 2014 viser ifølge Bergens Tidende at 78 prosent av landets odontologistudenter er kvinner.

Endringene har skjedd gjennom en 20-årsperiode og før 1990 var menn i stort flertall på denne studieretningen. Psykologiprofessor Arild Raaheim mener mye av forklaringen skyldes at mange gutter faller fra i videregående skole, mens jentene generelt gjør det svært godt på skolen.

FRISKE NYHETER MOT TØRR MUNN!

Nå også
som munn-
skyll!

GOD SMAK

rabarbra/
jordbær

jordbær/
mint

Nå har det kommet en ny serie produkter mot tørr munn: Xero-serien. Xero finnes foreløpig som sukkerfrie drops, munnskyll og som en gel. Produktene stimulerer spyttproduksjonen, fukter og gir en behagelig følelse. Alle produktene inneholder i tillegg fluor. Produktene er utviklet i samarbeid med skandinavisk tannhelsetjeneste. Anbefal gjerne Xero produktene neste gang!

www.xeroserien.no

ØKER SPYTT-
PRODUKSJONEN

FUKTER

GIR STERKE TENNER

Xero-serien kjøper du her:

dry mouth relief by **Actavis**

XERI_jan2014NO

Fyllingsmaterialer

Tannhelsesekretærenelevene på Gerhard Schøning Voksenopplæringscenter skriver ifølge tannlege og lektor Knut Vindal hver måned prosjekter om fagområdene i odontologi. Siv Tone Almlis skrev i oktober en prosjektoppgave om undersøkelser og konserverende tannpleie som leserne av bladet nå får glede av.

Tekst: Siv Tone Almlis, elev ved Gerhard Schøning Voksenopplæringscenter.

Almlis har sett nærmere på flere ulike komposittmaterialer som Filtek Z250, Filtek Supreme og Tetric Evo Ceram, i tillegg til ulike Flow-kompositter som Bulk Fill, Flow Filtek Supreme og Tetric Evo Flow.

Dental komposit

En odontologisk betegnelse på tannfargede plastmaterialer til tannfyllinger er dental komposit og benyttes til å erstatte tapt tannsubstans, modifisere tannfarge og til sementering. Et tannrestaureringsmateriale er et av de mest brukte erstatningsmaterialer for biologisk vev i menneskekroppen, det er derfor viktig at tannhelsepersonell kjenner til dem og om de ulike materialene har helseskadelige egenskaper.

Et materials egenskaper vil avhenge av mengde partikler i resinet og størrelsen på disse partiklene. De uorganiske partiklene i en komposit kalles fillere. De kan bestå av glass, kvarts, zirkoniumdioxid og/eller amorf kiseldioxid. Dess høyere prosentandel glasspartikler, jo sterkere vil fyllingen være. Fillerpartiklene behandles med dobbeltvirkende silan før de blandes i resinet, slik oppstår en kjemisk binding mellom fillere og resin.

En resinbasert komposit kan bestå av to faser: en organisk fase, resin matrikset, og en fast fase, filler-partiklene. Resiner er kvaeligende stormolekyleære forbindelser som blant annet brukes som sammensetning i plastbaserte materialer i

tannbehandlingen. Resinet er den flytende platen i en komposit og det er monomer, noe som betyr at materialet er hypersensitiverende og allergifremkallende. Her er det derfor viktig å tenke på at selv ikke hansker vil beskytte tilstrekkelig mot monomer. En bør unngå berøring og vaske fingrene om en skulle få det på seg. At noe er monomer betyr at det er snakk om svært små molekyler. Når dette belyses med herdelampen (monokromatisk lys) vil monomerene feste eller lenke seg til hverandre og går over til polymer.

Det brukes i dag ulike klassifiseringer for å beskrive de ulike komposittene: mikrofillere, nanofillere, mikrohybrider og nanohybrider. En komposit fylt med en type små partikler har en relativt lav styrke for å tåle hardt trykk, men vil derimot kunne poleres til høy glans og optisk kunne etterligne translusens i emalje. Denne type kompositter kalles mikrofylte kompositter, de viser svært god estetikk og brukes derfor særlig på fronttenner: anterior komposit.

Filtek Z 250

Er en nanohybridkomposit som inneholder en blanding av større, mindre og svært små partikler: zirkoniumdioxid- og silikafillere (som gir en høy røntgenkontrast). Filtek Z 250 omtales som et universalt tannfyllingsmateriale og kan brukes både i anterior område og posteriort. Det er å finne som sprøyter og i kapsler beregnet på centrix-sprøyte, og er et lysherdende materiale som finnes i tolv ulike

Siv Tone Almlis er tannhelsesekretærelev ved Gerhard Schønning Voksenopplæringscenter og har skrevet saken om fyllingsmaterialer. Foto: Ned Alley.

farger. Filtek Z 250 ble i 2008 tildelt den høyeste utmerkelsen av Dental Advisor for sine svært gode mekaniske egenskaper, utmerkede estetikk og lange holdbarhet.

Filtek Supreme

Komposittene deles inn i grupper avhengig av type fyllstoff. Disse betegnelsene beskriver størrelsen og størrelsesfordelingen på fyllstoffet i materialet. En nanofiller som Filtek Supreme vil egne seg best i fortannsfyllinger da det ikke er et veldig sterkt materiale. Dette fordi de mekaniske egenskapene påvirkes av fyllmengde. Grunnen til at den egner seg fint i fortannsfyllinger, er av estetiske årsaker. Filtek Supreme vil gi en veldig glatt og fin overflate ved polering.

Tetric Evo Ceram

Tetric Evo Ceram er en annen hybridfiller og er et sterkt materiale som kan sammenlignes med P 60. Tetric Evo Ceram kan brukes på alle typer fyllinger både posterior og anterior.

Denne kompositten inneholder et lyssensitiverende filter som beskytter mot lys i rommet og forhindrer rask polymerisering. Dette tillater tannlegen lengre arbeidstid til tross for at den også lar seg lysherde på kort tid med herdelampen. Det er delte meninger om dette fyllingsmaterialet da det, for å sinke polymeriseringen, inneholder flere frie radikaler enn et tilsvarende produkt uten lyssensitiverende filter.

Dentale kompositter har utviklet seg og blitt bedre det siste tiåret, og mange mener nå at utviklingen har nådd sin topp. Neste generasjons fyllingsmaterialer kommer sannsynligvis til å utvikles fra andre polymere resiner enn akrylat samt fra ulike keramiske materialer. Dagens materialer er svært gode estetiske, de krever ikke

Tannlege og lektor Knut Vindal underviser tannhelsesekretærelever ved Gerhard Schønning Voksenopplæringscenter og gir elevene nye prosjekt-oppgaver hver måned. Foto: Ned Alley.

feste og en behøver kun å fjerne karies, noe som sparer tannsubstans. I tillegg er fyllingen ferdig i én operasjon og den er et alternativ for amalgamhypersensitive. Men en komposittfylling er en kostbar type fylling som krever absolutt fuktkontroll, lange behandlingstider og nøyaktighet. De krymper ved herding og er plakkretinerende; sekundærkaries. Ved store fyllinger har den lav holdbarhet.

Flow-kompositter

Et såkalt flowable materiale er laget ved å opprettholde samme partikkelstørrelser som i hybridene. Når fyllermengden reduseres slik at resinandelen øker, får vi et materiale der viskositeten er lavere. Grunnen til denne utviklingen var ønsket om en kompositt med bedre flytbarhetsegenskaper. En slik kompositt vil legge seg fint og flyte på plass i kaviteten og sørge for et godt og tett grunnlag før en sterkere kompositt legges på toppen, da den binder godt til underlag og komposittfylling. Derimot vil reduksjonen av fyllmengden i et slikt resinbasert materiale gi en kompositt med økt kontraksjon, lav slitestyrke og dårligere mekaniske egenskaper. Bruken av flow-komposittene på min arbeidsplass

i Melhus brukes oftest på svært små fyllinger/fissurer av noen. Andre bruker den før legging av kompositt, eller bruker Bulk fill i tillegg til Z 250 under behandling.

Glassionomer

Dette er et samlenavn for en materialgruppe som blant annet inneholder glasspulver og karboksylsyre. Det er et mye brukt materiale i behandlingen av det temporære tannsettet da det inneholder fluor, det er bakteriedrepende og vevsvennlig. Det kan også legges på lysutilgjengelige steder i munnen, noe som er fint med tanke på behandling av barn, eldre og psykisk utviklingshemmede. Middelet er dentinbindende.

I det temporære tannsettet er GIS best egnet til hull langs tannkjøttkanten, i kronkanter og til reparasjon av gamle fyllinger da materialet har dårligere mekaniske egenskaper og ikke tåler hardt trykk så godt. En kan også velge å bruke glassionomer som et fôringsmiddel i dype fyllinger og som et midlertidig materiale hos pasienter med høy kariesaktivitet. I tillegg har glassionomer vist seg å ha en god kariespreventiv virkning som fissurforsøgling,

og den brukes som sement i forbindelse med sementering av broer, kroner og kjeveortopedisk apparatur. Ulempene ved bruk av dette middelet er sårbarhet, det er spyttløselig og et svakt materiale. Glassionomer materialer som vi benytter er Fuji LC og GC Fuji Fast.

Fuji LC er det lysherdende materialet, det vil si at det må herdes med monokromatisk lys. LC er monomer og derfor allergen i motsetning til den mer HMS-vennlige Fast-varianten. Begge finnes i kapsler og er enkle å blande, men det bør skje raskt da middelet stivner i løpet av 30 sekunder. Lysherdende GIS er resinmodifisert og inneholder hydrofile monomerer som tar opp vann etter lysherdingen og setter i gang syre-base-herdingen. Materialet skal, som alle resinbaserte materialer, oppliseres med god tørklegging. Et LC GIS krymper mindre enn kompositt. Fuji Fast er kjemisk herdende og brukes gjerne i permanente klasse fem-fyllinger, ved rotoverflatekaries, buccale tannbørsteska-der og ved karies i kronekant.

Bladet vil presentere mer fra prosjektoppgaven til Alml i neste utgave.

Ny kongress i 2015

Tannhelsesekretærenes Forbund (ThsF) arrangerer ny kongress for tannhelsesekretærer og assistenter i juni 2015. Endelig invitasjon sendes ut sammen med det første bladet på nyåret, men forbundslederen gir litt forhåndsinformasjon.

Av: Trygve Bergsland

Leder for ThsF, Gerd Bang-Johansen, sier kongressen vil bli holdt på Clarion Hotel & Congress Oslo Airport på Gardermoen fredag 5. juni.

– Vi samles torsdag kveld for å mingle. Her blir det en uformell atmosfære der vi kan møte kolleger fra hele landet og knytte nettverk. Det blir også litt mat, et glass vin, øl eller mineralvann, før selve kongressen starter fredag, sier Bang-Johansen.

Hun forteller at programmet ikke er helt spikret ennå, men Gerard R. Torgersen vil komme for å lære bort mer om strålevern.

– Vi har også fått med oss Ketil Reppen som er tannlege og universitetslektor ved Universitetet i Oslo. Han skal gi oss mer kunnskap om journalføring og regelverk og Ulf Örtengren, som er professor i biomateriale, oppdaterer oss på komposittmaterialer og avvikende reaksjoner hos tannhelsepersonell, sier Bang-Johansen, som håper på like godt besøk i 2015 som det har vært på tidligere kongresser.

Det åpnes for elektronisk påmelding etter at brosjyren med komplett program er sendt ut med Tannhelsesekretæren utgave 1-2015.

Health+Workers
www.HealthWorkers.com

Se vårt sortiment på
www.healthworkers.com

Profiler din bedrift nå!

Se bra ut på jobb også!

Kontakt oss på:
Tlf. 33486050
salg@healthworkers.com

VI KOMMER PÅ
BESØK - BOOK
AVTALE NÅ!

Health+Workers

«Vesker med stil og personlighet»

Skandinavisk utdannings

Norge, i samarbeid med Sveige og Danmark, ønsker å forbedre og utarbeide felles kompetansemål i utdanningen for tannhelsesekretærer i Skandinavia. De ulike forbundene for tannhelsesekretærer, tannlegeforeningene og Utdanningsdirektoratet er involvert.

Av: Trygve Bergsland

En prosjektgruppe for «Nordplus Horisontal» med representanter for de skandinaviske landene var samlet i oktober, der avdelingsdirektør i Helse- og omsorgsdepartementet, Kjell Røynesdal, innledet med temaet «Tannhelsetjenesten – utfordringer og rammebetingelser». Røynesdal bidro også med innspill til hvilke fremtidig behov og kompetanse som forventes av tannhelsesekretærene.

Felles kompetansemål

En arbeidsgruppe bestående av Marie Udén fra det Svenska Tandskötarskeaförbundet, Conni Parsner fra Københavns

Universitet og Knut Vindal fra Den norske tannlegeforening hadde i forkant av samlingen innhentet informasjon om kompetansemålene i utdanningene i de ulike landene.

Et viktig mål med denne første samlingen har ifølge leder av Tannhelsesekretærenes Forbund (ThsF), Gerd Bang-Johansen, vært å definere hva som må eller bør være kompetansemål for tannhelsesekretærene i Skandinavia.

– Vi har sett på likheter og ulikheter i utdanning og arbeidsoppgaver for tannhelsesekretærene i Danmark, Sverige og Norge. Vi har mange felles oppgaver, men

det ser ut som om både svenske og danske tannhelsesekretærer generelt utfører flere arbeidsoppgaver knyttet til pasientbehandling enn hva som er vanlig her i landet, sier Bang-Johansen.

Ulikheter mellom landene

Forbundssekretær i Tannhelsesekretærenes Yrkesforbund i Sverige, Marie Udén, sier deres utdanning starter med allmenn treårig videregående skole (gymnas i Sverige) og deretter 1,5 år med yrkeshøgskole.

– I Sverige jobber tannhelsesekretærene med bedøvelse, fyllinger, røntgen og avtrykk i tillegg til pasientmottak og administrative oppgaver, sier Udén.

Hun sier all undervisning av tannhelsesekretærer på 70- og 80-tallet var knyttet til universitetene med en toårig utdanning, men at undervisningen deretter

prosjekt

ble flyttet til videregående skoler og nå yrkeshøgskole.

– Vi har i mange år slitt med manglende statlig styring av utdanningen og fikk først i 2009 nye forskrifter å forholde oss til, sier Udén.

Rektor for utdanningen av tannhelsesekretærer ved universitetet i København, Bo Danielsen, er selv tannlege. Han sier tannhelsesekretærutdanningen i Danmark er konsentrert på to forskjellige universiteter, i tillegg utdannes det tannhelsesekretærer ved syv ulike fagskoler.

– I Danmark har vi en treårig utdanning som alternativ til allmenn treårig videregående skole (gymnas i Danmark). Omtrent 85 prosent utdannes på universitetene sammen med tannlegene. Mange av arbeidsoppgavene delegeres, i tillegg til at de assisterer tannlegene, sier Danielsen.

▲ Her er hele prosjektgruppen fra Norge, Sveige og Danmark samlet i Oslo. Fra venstre: Hanna Bjuggren, Marie Udén, Gerd Bang-Johansen, Kirsten Møller Christensen, Mitzie Abildgaard, Conni A. Parsner, Knut Vinda, Berit Regland og Bo Danielsen. Foto: Trygve Bergsland.

Han sier tannhelsesekretærene i Danmark bidrar til å høyne tannhelsen i den voksne og eldre befolkningen, da det er for dyrt å bruke tannleger til alle oppgaver.

– Typiske arbeidsoppgaver for våre tannhelsesekretærer er å forberede forseglinger, fluorbehandling, røntgen og avtrykk. I en videre utvikling av utdannelsen bør tannhelsesekretærene få mer kunnskap om sykdommer i munnen og mer medisinlære, sier Danielsen.

Arbeidet fortsetter i 2015

Det er nedsatt en ny arbeidsgruppe som skal utarbeide en felles kompetansebeskrivelse for framtidens tannhelsesekretærutdanning.

– Denne kompetansebeskrivelsen med målsettinger ønsker vi skal bli mest mulig lik i de tre landene, sier Bang-Johansen, som opplyser om at prosjektet skal avsluttes i desember 2015.

Tre deltagere på Nordplus Horisontal

Leder for tannhelsesekretærenes Forbund (ThsF), Gerd Bang-Johansen, og representant for Den norske tannlegeforening, Knut Vindal, er to av flere norske deltakere i det skandinaviske utdanningsprosjektet «Nordplus Horisontal» sammen med kolleger fra Sveige og Danmark.

Hanna Bjuggren

Bjuggren jobber som utreder i Sveriges tannlegeforening. Hun sier det er fire ulike foreninger for tannlegene i Sverige, men alle er samlet i Sveriges tannlegeforening som har omtrent 7400 medlemmer. Hun er opptatt av kvalitet i tannhelsesekretærutdanningen og at det utdannes et tilstrekkelig antall.

Bo Danielsen

Danielsen er rektor for utdanningen av tannhelsesekretærer ved Københavns universitet og frykter det snart er for få tannhelsesekretærer i Danmark. Han regner med at det er omtrent 7000 tannhelsesekretærer i Danmark og de aller fleste er organisert i HK (tidligere Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund med til sammen ca. 280 000 medlemmer).

Marie Udén

Udén er forbundssekretær i det Svenska Tandskötarskaeförbundet (STF) og regner med at det er omtrent 12 000 tannhelsesekretærer i Sverige. STF har 1700 medlemmer.

Statens strålevern har kartlagt kunnskapsnivået i helsesektoren blant profesjoner som benytter ulike røntgenapparater. Tannhelsesekretærene kommer tilfredsstillende ut av undersøkelsen, men opplæringen kan bli bedre og det bør gjennomføres kurs for etterutdanning.

Tannhelsesekretærs ansvar for strålevern

Av: Trygve Bergsland

Rapporten fra Statens strålevern, Strålevern i utdanningene for helsepersonell, viser at helsepersonell som er involvert i arbeid med ioniserende stråling har liten kunnskap om mulige biologiske effekter og korrekt bruk av apparatene. I tillegg er det behov for kunnskap om mer optimalisering av strålebruken.

Risiko ved bruk av røntgen

Norsk strålevernsregelverk har flere kompetansekrav knyttet til ulike helseprofesjoner involvert i medisinsk strålebruk, og Statens strålevern har vurdert om tilegnet strålevernkompetanse gjennom utdanning harmoniserer med ansvar og oppgaver for de ulike profesjonene som angitt i strålevernsforskriften.

Kompetansen i strålevern er kartlagt i utdanningen til 14 helseprofesjoner ved 49

studieprogram. Resultatene av innhold, omfang, læringsutbytter og kunnskapsnivå i strålevern er blitt vurdert opp mot nye anbefalinger gitt av Europakommisjonen (EU) og den internasjonale strålevernskommisjonen (ICRP).

Dersom involvert personell ikke har tilfredsstillende kunnskap om strålevern, kan dette utgjøre en risiko for pasienter og helsepersonell. Strålerisikoen kan innebære reaksjoner i vev (deterministiske effekter) i form av hudforandringer, vevsnekrose, håravfall og utvikling av grå stær (katarakt), samt tilfeldige skader (stokastiske effekter) på arvestoffet (DNA) som kan føre til celleforandringer og senere kreft og arvelige skader. For å redusere risikoen er det viktig at helsepersonell har kompetanse om de tre fundamentale prinsippene for strålevern: berettigelse, optimalisering og dosegrenser for personell. Utdanningsinstitusjonene, norsk

strålevernregelverk og profesjonsorganisasjoner legger føringer for den formelle kompetansen som de ulike helseprofesjonene skal ha i strålevern.

Autorisasjon og ansvar

I helsetjenesten har flere yrkesgrupper krav til autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning etter helsepersonelloven. Målet med godkjenningsordningen er å ivareta pasientenes sikkerhet og kvalitet i helse- og omsorgstjenesten. Statens autorisasjonskontor for helsepersonell utsteder profesjongodkjenning (autorisasjon eller lisens) til 29 yrkesgrupper, noe som gir tillatelse til å arbeide i norsk helsetjenesten. Profesjongodkjenningen innebærer en forhåndskontroll av at man har nødvendige fagkunnskaper, ferdigheter og de personlige egenskaper som kreves for å være helsepersonell. Videre innebærer autorisasjonen et personlig ansvar for å utføre arbeidsoppgavene i yrket på

en faglig forsvarlig måte samt å holde seg faglig oppdatert og ikke overskride sitt kompetanseområde.

Statens strålevern skriver at tannleger betjener dentalrøntgenapparater for intra- og ekstraorale bilder. I kjeveortopediske praksiser og større allmennpraksiser betjenes også ortopantomograf med eller uten cephalostat samt cone beam-apparat (CBCT). Det går ikke frem av rapporten, men det er grunn til å tro at tannhelsesekretærene bistår ved bruk av de forskjellige røntgenapparatene som her er beskrevet.

Skoler og læreplaner

Brev med spørsmål ble sendt til 34 utdanningsinstitusjoner og omfattet totalt 56 utdanningsprogrammer. Svarprosenten for hver profesjonsutdanning varierte fra 61 prosent til 100 prosent. For de fleste profesjonsutdanningene har alle utdanningsinstitusjonene som tilbyr utdanningen svart, den laveste svarprosenten har de videregående skolene som tilbyr opplæring til tannhelsesekretær (Vg3).

I læreplanen fastsatt i forskrift fra Utdanningsdirektoratet (2007) har programområdet for tannhelsesekretær eget kompetansemål som innbefatter strålevern: «Ta dentale røntgenbilder i tråd med strålehygieniske retningslinjer og vurdere røntgenbildenes kvalitet.» Ved alle de syv skolene

Bidrag fra forskjellige kilder til årlig stråledose for en gjennomsnittsperson i Norge.

Befolkningsdose fra medisinsk diagnostisk strålebruk i 2008.

Stråling til medisinsk bruk bidrar til mer enn 90 prosent av den menneskeskapte stråledosen til befolkningen. Bidraget til befolkningsdosen fra tannhelsetjenesten (2 prosent) og nukleærmedisinske undersøkelser (5 prosent), er liten. Ved tannrøntgen er stråledosen per undersøkelse svært liten (0,05 mSv). (mSv er et mål på biologisk effekt av ioniserende stråling, red.anm.) Men det totale antallet undersøkelser er høyt, ca. 5,6 millioner per år.

Det er dosen fra CT-undersøkelser som utgjør den største andelen (80 prosent) av dosebidraget til befolkningsdosen, og som har hatt den største økningen i antall undersøkelser siden 2002.

blir kunnskapen vurdert i form av skriftlige prøver, praktiske ferdigheter og eksamen.

Kartleggingen viser at de ulike profesjonene i tannhelsetjenesten har omfang og innhold av strålevern i utdannelsene sine som tilfredsstillende anbefalingene gitt av ICRP. Derimot er ikke læringsutbyttene i studieplanene like omfattende som EU anbefaler i sine retningslinjer. Retningslinjene inneholder ikke spesielle anbefalinger for tannhelsesekretærer og tannpleiere, men har generelle anbefalinger for helsepersonell som er involvert i arbeid med ioniserende stråling.

Alle de videregående skolene som har svart på kartleggingene har teoretisk og praktisk

undervisning i strålevern for elevene samt læringsmål og vurdering av temaet. Omfanget av den teoretiske undervisningen i strålevern varierer mye, fra 5 til 16 timer, og kan skyldes at de skolene som har færrest forelesningstimer bruker mer tid på strålevern i praksis (ferdighetstrening). Læreboken Tannhelsesekretær VG3 Yrkesutøvelse fra forlaget Vett og Viten, som de fleste skolene benytter, inneholder en innføring i stråleverntemaene som ICRP anbefaler, men nivået på kunnskapen og omfanget er lavere enn hva tannpleierne har i sin bachelorutdanning. Dette samsvarer også med kompetansekravene i strålevernforskriften, hvor tannpleierne er gitt flere rettigheter enn tannhelsesekretærene som profesjon.

Helsetjenestens utdanning	ICRP E13	Resultat	Vurdering
Tannhelsekontrær	10-15	8	5-16
Tannpleiere	10-15	31	20-54
Tannleger (Mesterkvalifikasjon)	10-15	39	11-34
Spesialist (Kjæve- og ansiktsskulpting)	30-50*	48	32-55

Skolene har øvingsavdelinger med tannrøntgenutstyr hvor elevene får opplæring i utførelsen av intraorale tannrøntgenundersøkelser. I forhold til arbeidsoppgavene med betjening av intraoral tannrøntgenapparat, er innholdet av strålevern i de videregående skolene i utredningen ifølge Statens strålevern på et tilfredsstillende

nivå. Det er få kompetanse- og læringsmål innen strålevern som er beskrevet i programområdet til tannhelsesekretærene i de videregående skolene. Strålevernet anbefaler Utdanningsdirektoratet å implementere flere læringsutbytter fra EUs retningslinjer i programområdet til tannhelsesekretærene.

Røntgen i praksis

Ifølge Tannhelsesekretærenes Forbund (ThsF) er det tannhelsesekretærer som tar de fleste av røntgenbildene (parallell-, bite-wing-bilder og OPG) på tannlegekontorene. Forbundet arrangerer ikke egne kurs i strålevern, men temaet strålevern er inkludert på noen konferanser/kurs.

Tannhelsesekretærer betjener intraoral tannrøntgenapparat, og resultatene fra kartleggingen viser at helseprofesjonen får tilfredsstillende kompetanse til dette gjennom sin utdanning. I noen virksomheter er det også tannhelsesekretærer som betjener ekstraoral apparatur som OPG. Dette er ifølge Statens strålevern ikke i samsvar med betjeningskravet i strålevernforskriften. Resultatene fra studien tyder også på at undervisningen om ekstraoral tannrøntgen er noe mangelfull til å kunne optimalisere bruken og betjene OPG-apparat selvstendig.

Leder i ThsF, Gerd Bang-Johansen, sier forbundet vil bruke resultatene fra rapporten til Statens strålevern til å styrke utdanning og etterutdanning.

– Vi vil ta kontakt med Kunnskapsdepartementet og utdanningsinstitusjonene som har ansvar for tannhelsesekretæruddanningen slik at vi kan få implementert EUs retningslinjer i undervisningen, og vi vil jobbe for å utvide undervisningen til også å dekke OPG. Strålevern og betjening av røntgenapparater vil også være et tema i det skandinaviske utdanningsprosjektet «Nordplus Horisontal», sier Bang-Johansen.

Tannlegene mangler også systematiske kurs i etterutdanning, men Den norske tannlegeforening opplyste at de

forbereder et kurs i strålevern som skal tilfredsstillende strålevernforskriftens krav om årlig oppdatering. Kurset vil være nettbasert og omfatte strålingseffekter, strålevernprinsipper, doseberegninger, behovsvurdering og apparatkunnskap.

I tilknytning til tannhelsesekretæruddanningen anbefaler strålevernet Utdanningsdirektoratet:

- å tydeliggjøre hvilken kompetanse tannhelsesekretærer har i strålevern etter endt utdanning ved bruk av læringsutbytter.
- å implementere læringsutbytter beskrevet i EUs retningslinjer i programområdet til tannhelsesekretærene.

Oppsummering tannhelsetjenesten

Statens strålevern mener tannhelseprofesjonene har et omfattende innhold av strålevern i sine studieplaner, men samtidig mangler tydelige læringsutbytter som beskriver hva de skal kunne etter endt utdanning. Tannpleiere har et større omfang av strålevern enn tannleger i studiet, noe som ikke samsvarer med ansvars- og arbeidsområdet. Dette skyldes trolig at ferdighetstrening og praksis er inkludert hos utdanningsinstitusjonene for tannpleiere og ikke for tannleger. Innføring av læringsutbytter vil synliggjøre kvalifikasjonene til de ulike profesjonene bedre.

Strålevernet anbefaler tannhelseprofesjonene å implementere læringsutbyttene som beskrevet i EUs retningslinjer. Innføring av læringsutbytter vil synliggjøre kvalifikasjonene til de ulike profesjonene bedre. Dette vil også bidra til å danne et grunnlag for Strålevernets vurdering av hvem som innehar tilstrekkelig kompetanse til å kunne være ansvarlig for strålebruken og betjening av røntgenapparatene.

Kurskalender 2015 for tillitsvalgte

Årets kurskalender kommer med Paratbladet nummer én i 2015. Kursene som avholdes for de tre første månedene i 2015, finner du her. Informasjon om påmelding blir lagt ut på parat.com i desember.

Januar

Ma Ti On To Fr Lø Sø

			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	1

Februar

Ma Ti On To Fr Lø Sø

26	27	28	29	30	31	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	1

Mars

Ma Ti On To Fr Lø Sø

23	24	25	26	27	28	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31	1	2	3	4	5

Dato	Kursnavn	Dager	Sted
Eksamenskurs			
6.–9. jan	Eksamensrettetkurs Grunnleggende arbeidsrett 15 studiepoeng - gruppe 1 - samling 1	4	Oslo
20.–23. jan	Eksamensrettetkurs Grunnleggende arbeidsrett 15 studiepoeng - gruppe 2 - samling 1	4	Oslo
10.–13. mars	Eksamensrettetkurs Grunnleggende arbeidsrett 15 studiepoeng - gruppe 1 - samling 2	4	Oslo
17.–20. mars	Eksamensrettetkurs Grunnleggende arbeidsrett 15 studiepoeng - gruppe 2 - samling 2	4	Oslo
Fordypningskurs			
9.–11. feb	Kurs i grunnleggende konflikthåndtering med juss	3	Olavsgaard
3.–5. mars	Kurs i økonomiforståelse/ lok. Forh. i privat Sektor	3	Olsvagaard
23.–25. mars	Kurs i forhandlingsteknikk privat sektor	3	Sanner
Grunnoplæringen			
3.–5. feb	Trinn2-kurs Øst og Sør	3	Tønsberg
3.–5. feb	Trinn2-kurs Midt og Nord	3	Tromsø
10.–12. feb	Trinn3-kurs stat	3	Olavsgaard
17.–19. feb	Trinn2-kurs Vest	3	Bergen
3.–5. mars	Trinn2-kurs Øst og Sør	3	Kongsberg
9.–11. mars	Trinn3-kurs Privat og spekter (1-9)	3	Sanner
Regionkonferanser			
9. mars	Regionkonferanse Nord	1	Bodø
10. mars	Regionkonferanse Vest	1	Bergen
16. mars	Regionkonferanse Øst	1	Oslo
17. mars	Regionkonferanse Sør	1	Tønsberg
18. mars	Regionkonferanse Midt	1	Trondheim

Påmelding og kontaktinformasjon til kurs for tillitsvalgte i Tannhelsesekretærenes Forbund

Påmelding: www.parat.com – kurskalender – velg kurs – meld på aktuelt kurs

Du må ha medlemsnummer og passord for å melde deg på kurs. Har du ikke dette, så ta kontakt med medlem@parat.com.

For informasjon om trinn 1 og regionkonferanser, ta kontakt med ditt regionkontor.

For øvrige kurs, kontakt kursadministrasjon på kurs@parat.com. Sentralbord: 21 01 36 00.

Hege Thorud, 924 49 819 • Monica Johansen Bjørlo, 930 40 952

Vi tar forbehold om endringer på datoer til kurs/konferanser

Ny mønsteravtale er på plass

Det har aldri vært foretatt så store endringer i mønsteravtalen som ved dette oppgjøret ifølge spesialrådgiver i Parat, Kjell Morten Aune, som oppfordrer medlemmene i Tannhelsesekretærenes Forbund til å velge tillitsvalgt på hver arbeidsplass og kreve tariffavtale.

Av: Trygve Bergsland

Aune sier det under årets tariffoppgjør var en reell fare for brudd med Virke og tannlegeforeningen, men han er glad de allikevel kom frem til en avtale.

– Mønsteravtalen er en styrke for tannhelsesekretærene, men medlemmene må være klar over at denne avtalen ikke er det samme som en tariffavtale. Vi oppfordrer derfor flere til å kreve tariffavtale på sin arbeidsplass og alle vil få hjelp og støtte fra oss, sier han.

Økonomi i ny avtale

Årets mønsteravtale inneholder bestemmelser om lokale drøftinger om lønn, og minstelønn og sentrale tillegg tilsvarende nivået på offentlig ansatte tannhelsesekretærene.

– Alle tannhelsesekretærer og assistenter som omfattes av mønsteravtalen får et generelt tillegg på 2,15 prosent av den enkeltes grunnlønn, men minimum 8500 kroner med virkning fra 1. mai 2014. Flertallet i 100 prosent stilling får et høyere tillegg, da minstelønnsøkningen for de fleste er høyere enn 8500 kroner i året, sier Aune.

Til de lokale lønnsforhandlingene skal det ifølge Aune settes av minst 2160 kroner per ansatt i full stilling.

– Disse pengene skal fordeles blant de ansatte som skal tas med i de lokale forhandlingene, men arbeidsgiver vil i stor grad ha mulighet til å bestemme fordelingen, sier han.

Mønsteravtalen som tariffavtale

Aune sier mønsteravtalen i utgangspunktet er en individuell avtale som ikke er tilknyttet hovedavtalen med Virke, og at den er uten avtalefestet pensjon (AFP) og sluttvederlagsordning.

– Samtidig har vi et punkt i avtalen som sier at mønsteravtalen kan brukes som grunnlag for å inngå tariffavtale, forutsatt at det er minimum tre medlemmer i samme virksomhet. Tariffavtale gir medbestemmelse, flere rettigheter, avtalefestet pensjon (AFP) og sluttvederlagsordning. Det som samtidig er bra for tannlegene og ledelsen, er at de ved å inngå tariffavtale selv også kan bli omfattet av avtalefestet pensjon som gir dem mye mer penger den dagen de går av, og der staten betaler det meste av innskuddet, sier forhandlingslederen.

Samarbeid og medbestemmelse

Gjennom en bestemmelse i avtalen oppfordrer tannlegeforeningen tannlegene til å inngå tariffavtale.

– Vi tror tannlegeforeningen er opptatt av å beholde et godt omdømme. For å få til

Spesialrådgiver Kjell Morten Aune er ansvarlig i forhandlingene om ny mønsteravtale med tannlegeforeningen. Foto: Trygve Bergsland.

Virke

Mønsteravtale for Tannhelsesekretærer 2014 - 2016

Virke
Den Norske Tannlegeforening

Yrkesorganisasjonenes
Sentralforbund - YS
Parat/ThsF

dette er ordnede arbeidsforhold for ansatte av stor betydning, og konkurransedyktige arbeidsbetingelser er viktig for å rekruttere dyktige tannhelsesekretærer. Gjennom en tariffavtale er samarbeid, medbestemmelse og medansvar beskrevet og regulert slik at man sammen kan jobbe for å utvikle et godt arbeidsmiljø, og sammen bidra til å skape solide økonomiske forutsetninger for virksomhetens fortsatte utvikling, sier Aune.

Viktige endringer og bestemmelser i ny mønsteravtale

For eksakte formuleringer og fullstendig tekst, henvises det til mønsteravtalen som kan lastes ned fra parat.com og thsf.no.

1. Økonomiske forhold

Alle tannhelsesekretærer og assistenter som omfattes av mønsteravtalen får et generelt tillegg på 2,15 prosent av den enkeltes grunnlønn per 30. april 2014, dog minimum 8500 kroner (forholdsmessig for deltidsansatte). Virkningsdato er 1. mai 2014.

I tillegg er det innført nye minstelønnssetninger og to nye ansiennitetstrinn fra 1. mai 2014.

Stilling:	Minstelønn:					
Ansienhet	0 år	2 år	4 år	6 år	8 år	10 år <
Uten utdanning som tannhelsesekretær	273.700	273.700	278.800	278.800	293.800	339.900*
Med utdanning som tannhelsesekretær	316.300	316.300	318.800	318.800	327.500	375.100

Det generelle tillegget er inkludert i minstelønnssetningen i tabellen over. Det innebærer at hvis sekretærens årslønn per 30.04.2014 med tillegget på minimum 8500 kroner fortsatt er under minstelønnsnivået, skal årslønnen deretter (minst) økes til minstelønnssetningen. Det generelle tillegget og de nye minstelønnssetningene for privatansatte tannhelsesekretærer tilsvarer det de fylkeskommunalt ansatte tannhelsesekretærene oppnådde i årets lønnsoppgjør.

Det skal gjøres en årlig vurdering av tannhelsesekretærenes lønnsinnplassering i den enkelte virksomhet. Grunnlaget for vurderingen skal være bedriftens økonomi, produktivitet, framtidsutsikter og konkurranseevne. I vurderingen av den enkelte ansatte skal det legges vekt på stillingens arbeids- og ansvarsområde, arbeidstakerens kompetanse og egnethet og utilsiktede skjevheter mellom ansatte.

Med virkning fra 1.7.2014 settes det av minst 2160 kroner per ansatt i 100 prosent stilling til lokal lønnsvurdering. Dette kommer i tillegg til det generelle tillegget og tilsvarer om lag det som er satt av til lokale lønnsforhandlinger i fylkeskommunene.

Hvordan vi oppretter avtale i privat virksomhet

En tariffavtale er en kollektiv avtale. Det vil si at den er ment å gjelde for flere. Avtalesystemet forutsetter også at arbeidsgiver kan forholde seg til valgte representanter (tillitsvalgte) for de arbeidstakerne som omfattes av avtalen.

Der man er flere tannhelsesekretærer på arbeidsplassen, må disse organisere seg og de må velge tillitsvalgt. Regionavdelingen i Parat bistår med dette. Når medlemmer, tillitsvalgte og nødvendige opplysninger om virksomheten er på plass, kan Tannhelsesekretærenes Forbund i samarbeid med forhandlingsavdelingen i Parat sende krav om avtaleoppsettelse direkte til arbeidsgiver eller arbeidsgivers organisasjon Virke. Tariffavtalen kan også inngås der hvor det kun er én ansatt i tillegg til tannlegen. Her må den ansatte jobbe i 100 prosent stilling.

Tariffavtale må normalt inngås på hvert organisasjonsnummer og det er mange virksomheter som har eget organisasjonsnummer for hvert driftssted eller hver avdeling. Det kan bety at ansatte i én avdeling i en virksomhet (konsern) har tariffavtale og rettigheter som andre ikke har.

2. Endringer i mønsteravtalen:

Det er presisert at mønsteravtalen kan brukes på to ulike måter:

- som en del av det individuelle ansettelsesforholdet i henhold til arbeidsavtalen, uten hovedavtale, avtalefestet pensjon (AFP) og sluttvederlagsordning.
- som en tariffavtale mellom Tannhelsesekretærenes Forbund/ Parat og den enkelte virksomhet, med AFP, sluttvederlagsordning og hovedavtale.

Det er også tatt inn at intensjonen om informasjon, samarbeid og medbestemmelse i hovedavtalen bør legges til grunn så langt det er mulig for de virksomheter som benytter mønsteravtalen og dermed ikke er bundet av en tariffavtale.

Når det gjelder arbeidstid er det i ny avtale presisert at fri uten trekk i lønn påskeaften, julaften, pinseaften og nyttårsaften kun gjelder når virksomheten er stengt.

Tannlegen kan ikke lenger kreve at sykmeldt arbeidstaker skal la seg undersøke av en lege som tannlegen anviser.

Tillitsvalgte

Tariffavtalen gir rett til å velge tillitsvalgte som forhandler på dine vegne og ivaretar dine rettigheter overfor arbeidsgiver. De tillitsvalgte får opplæring betalt av forbundet slik at de skal kunne gjøre en best mulig jobb for deg. Tillitsvalgte velges kun i virksomheter med tre eller flere medlemmer i samme virksomhet.

Pensjon

Ordringen med avtalefestet pensjon (AFP) er en del av tariffavtalen. Den gir deg en livsvarig ytelse som kommer i tillegg til folketrygdens alderspensjon og tjenestepensjon. AFP kan tas ut fra 62 år og gir deg muligheten til å kombinere pensjon og jobb.

Avtalen gir rett til lønn for arbeidstaker som har vært ansatt i minst ett år ved omsorgspermisjon etter arbeidsmiljøloven paragraf 12-3 (1) om farens rett til to uker omsorgspermisjon ved fødsel.

3. Hovedavtale for virksomheter med tariffavtale

Det er forhandlet frem en anbefalt hovedavtale om informasjon, samarbeid, medbestemmelse og tillitsvalgtes rettigheter og plikter, for virksomheter som inngår tariffavtale.

Formålet med hovedavtalen er at partene gjennom samarbeid, medbestemmelse og medansvar skal utvikle et godt arbeidsmiljø, og at de ansatte skal bidra til å skape solide økonomiske forutsetninger for virksomhetens fortsatte utvikling. Ordnete arbeidsforhold for ansatte i privat tannhelsesektor er av stor betydning for tannlegestandens omdømme. Dette vil være et bidrag til at privatpraktiserende tannleger kan tilby konkurransedyktige arbeidsbetingelser, som er viktig for å rekruttere dyktige sekretærer.

PERFEKT HYGIENE I DIN PRAKSIS!

Med DAC Universal kan du og dine pasienter kjenne dere trygge!

Så enkelt er det:

Monter instrumentene på magasinet og trykk på knappen – etter ca. 16 minutter er instrumentene vasket, smurte og steriliserte. 6 roterende-instrumenter er nå klare til bruk på neste pasient. Med NitraDem vannrensseanlegg, fylles maskinen automatisk med vann.

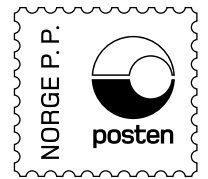
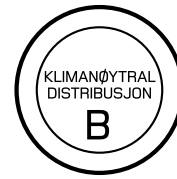

Ta vare på dine instrumenter på best mulig måte, så økes levetiden betraktelig!

For mere informasjon, kontakt din dentalleverandør eller W&H Nordic AB.
t: 32853380, e: office@whnordic.no, wh.com

Returadresse:
Parat
Boks 9029 Grønland
0133 OSLO

Gjensidige
Bank

Medlemskupp på fastrentelån

Les mer på gjensidige.no/bank

Gjelder for medlemmer i YS. Priseksempel: Boliglån u/75 % med fast rente i 3 år, Eff. rente 3,19 %, 2 mill., bindingstid 3 år, o/25 år, Totalt: 2.891.370,-. Forutsetter lønnsinntang, bank- og kredittkort. Prisen er per 08.12.2014 for nye fastrentelån. Tilbudet kan endres.

parat

en arbeidstaker-
organisasjon i YS

Gjensidige

